

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

в діаспорі, не забули свого коріння і, проймаючись долею своєї рідної землі, весь свій талант віддали народові – наш обов'язок.

1. Голинський М. Спогади / Михайло Голинський / Упорядники: Г. Тихобаєва, І. Криворучка, Д. Білавич. – Львів: Априорі, 2006. – 616 с.

2. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття: монографія / Ганна Карась. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. – 1164 с.

3. Колодуб О. Зустрічі з Марією Сокіл / Олександр Колодуб // Лисенко І. Українські співаки у спогадах сучасників. – К.: Рада, 2003. – С. 545 – 547.

4. Лисенко І. Велика патріотка України / Іван Лисенко // Лисенко І. Українські співаки у спогадах сучасників. – К.: Рада, 2003. – С. 549 – 550.

5. Лисенко І. Голос з відблиском срібла (Марія

Сокіл) / Іван Лисенко // Лисенко І. Музики сонячні дзвони. – К.: Рада, 2004. – С. 204 – 210.

6. Лисенко І. Співаки України (Сокіл Марія Іванівна). Енциклопедичне видання. – К.: Знання, 2011. – С. 510 – 511.

7. Людкевич С. Вечір пісень і оперних арій Марії Сокіл / Станіслав Людкевич // Людкевич С. Дослідження, статті, рецензії, виступи. – Т. 2. / Упорядник З. Штундер. – Львів: Дивосвіт, 2000. – С. 531 – 532.

8. Поліщук А. Кристалевий голос / Андрій Поліщук // Лисенко І. Українські співаки у спогадах сучасників. – К.: Рада, 2003. – С. 547 – 549.

9. Рудницький А. Українська музика: історично-критичний огляд / Антон Рудницький. – Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1963. – 406 с.

10. Сокіл В. Моя сестра Марія / Василь Сокіл // Лисенко І. Українські співаки у спогадах сучасників. – К.: Рада, 2003. – С. 536 – 545.

Стаття надійшла до редакції 16.06.2015

УДК 371.68:004:37

Сергій Зелінський, аспірант кафедри педагогіки

Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядаються дидактичні принципи особистісно орієнтованого навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, дидактичні принципи.

Літ. 9.

Сергей Зелинский, аспирант кафедры педагогики

Луганского национального университета имени Тараса Шевченко, г. Старобельск

ДИДАКТИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ ЛИЧНОСТНО ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБУЧЕНИЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИНФОРМАЦИОННО- КОМУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В статье рассматриваются дидактические принципы личностно-ориентированного обучения с использованием информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, дидактические принципы.

Serhiy Zelinskiy, Graduate the Department of Pedagogy

Luhansk National University by T.Shevchenko, Starobilsk

DIDACTIC PRINCIPLES OF STUDENT-CENTERED LEARNING USING INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

The article deals with didactic principles of personality-oriented learning using information and communication technologies.

Keywords: information and communication technologies, didactic principles.

Актуальність теми визначається, тим що на сучасному етапі інформатизації освіти є велика необхідність застосування засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в процесі вивчення всіх навчальних предметів. Процеси інформатизації освіти зумовлюють перебудову

дидактичних принципів особистісно орієнтованого навчання у освітньому середовищі. Особливістю такого середовища є те, що для оптимальної організації навчального процесу необхідно застосовувати засоби ІКТ та володіти методикою їх застосування у навчальному процесі. З одного боку, нові особистісно

орієнтовані підходи до навчання і виховання з використанням ІКТ спрямовані на вирішення завдань виховання і розвитку творчих, активних, ініціативних учнів, задоволення пізнавальних і духовних потреб студентів, створення умов для їх гармонійного розвитку. З іншого боку, до теперішнього часу ще не отримали достатнього теоретичного обґрунтування та практичного впровадження в навчальний процес сучасних концепцій навчання, що забезпечують розвиток не тільки індивідуальних, а й позитивних соціальних, комунікативних якостей студентів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, а саме дослідження питань визначення дидактичних принципів особистісно орієнтованого навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в освіті присвячені роботі багатьох науковців, таких як К. Макліна, А.П. Єршова, М.І. Жалдака, Ю.С. Рамського, В.І. Клочка, О.Г. Мордковича, Н.В. Морзе, С.А. Ракова, О.В. Співаковського та інших дослідників. Дидактичні й психологічні аспекти застосування інформаційних технологій навчання досліджувалися в працях В.П. Беспалька, О.М. Леонтьєва, Ю.І. Машбиця, Н.Ф. Тализіної та інших.

Мета статті полягає у висвітленні дидактичних принципів особистісно орієнтованого навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в освіті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розробка і впровадження особистісно орієнтованої моделі навчання в реальному навчальному процесі повинні базуватися на певних педагогічних принципах. Дидактичні принципи особистісно орієнтованого навчання включають в себе вже відомі принципи, до яких відносяться: науковість, доступність, комплексне рішення завдань освіти, виховання і розвитку, свідомість і активність учнів у навчальному процесі, наочність, системність і послідовність, міцність оволодіння знаннями, вміннями, навичками, індивідуальний підхід до навчання, зв'язок з практикою, професійна спрямованість, педагогічно обґрунтоване і доцільне поєднання методів, форм і засобів навчання [5].

Разом з тим реалізація принципів повинна бути переосмислена з урахуванням сучасних теоретичних і практичних розробок у галузі особистісно орієнтованого навчання з використанням ІКТ.

Сьогодні під засобами інформаційно-комунікаційних технологій ми уявляємо програмні, програмно-апаратні й технічні засоби та пристрої, які функціонують на базі обчислювальної техніки, а також сучасних засобів

і систем обробки інформації, інформаційного обміну, що забезпечує операції збору, продукування, накопичення, зберігання, передачу інформації та можливість доступу до інформаційних ресурсів глобальної мережі Internet. До засобів ІКТ відносяться: ЕОМ; локальні обчислювальні мережі, пристрої вводу-виводу інформації, засоби вводу і маніпулювання текстовою і графічною інформацією та інше периферійне обладнання; пристрої для перетворення даних із графічної або звукової форми представлення даних у цифрову; засоби і пристрої маніпулювання аудіовізуальною інформацією; системи штучного інтелекту; системи машинної графіки, програмні комплекси; інформаційно-аналітичні системи управління; сучасні засоби зв'язку [9, 335].

Розглянемо відомий принцип науковості для умов особистісно орієнтованого навчання із застосуванням ІКТ. Виконання принципу науковості забезпечується науковою достовірністю модельованих явищ, процесів і висунутого навчального матеріалу.

Відомо, що наукове уявлення навчального матеріалу виражає і конкретизує зміст, абстрагуючись від другорядних деталей. Існує безліч наукових понять і уявлень, формування яких вербальними засобами неможливо. Різновидом наукових уявлень можна вважати різного роду моделі. З їх допомогою можна представити складні об'єкти, явище чи процес у доступній для розуміння формі. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні дозволяє реалізувати принцип науковості завдяки:

- поліпшенню наочності;
- розвинути дослідницькі навички та інтелектуальні здібності студентів;
- організувати цікаве наукове дослідження;
- стимулювати різні види мислення, такі як: абстрактне, логічне, образне;
- сконцентрувати увагу студентів на засвоєнні термінів, законів, ухвал;
- створити умови для оволодіння вміннями та навичками використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій при вирішенні професійних завдань [4; 7].

Окремо слід розглянути основоположний принцип навчання, орієнтованого на особистість студента – принцип індивідуального підходу до навчання, який найбільш успішно застосовуються за допомогою ІКТ. Принцип індивідуального підходу до навчання ґрунтується на персональному підході до студента, на індивідуальному підборі навчального матеріалу, послідовності навчання та розвитку.

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Однак при проведенні лекцій, лабораторних і практичних занять з використанням ІКТ виникають певного роду труднощі в здійсненні особистісного підходу. У зв'язку з цим необхідно виявити можливості практичної реалізації особистісно орієнтованого навчання за допомогою ІКТ при проведенні різного роду занять і здійсненні різних видів навчальної діяльності [3]. Навчання не може стати особистісно орієнтованим доти, поки група студентів розглядається тільки як щось ціле, єдине. Необхідні диференціація і індивідуалізація навчання, повноцінний розвиток кожного студента на основі його психофізіологічних особливостей і за умови його активного самовираження і саморозвитку.

Індивідуальний підхід до студента в умовах особистісно орієнтованого навчання повинен бути заснований на результатах серйозного психологічного тестування та експертної оцінки викладачами рівня знань, умінь, навичок і особистісних властивостей, кого навчають. До теперішнього часу розроблені і продовжують розроблятися різні комп'ютерні програми для тестування, що дозволяють швидко і якісно здійснити діагностику інтелектуального потенціалу студента та особливостей його психіки. Це дозволить виявити психофізіологічні особливості студента, його особистісні уподобання, схильності, мотивацію, рівень підготовленості до сприйняття навчального матеріалу. Пропоновані режими навчання повинні бути диференційовані за рівнем складності і за видами навчальної діяльності [1; 6].

Індивідуальна траєкторія розвитку особистості учня передбачає вибір рівня і, якщо це можливо, профілю навчання при обов'язковому вивченні передбаченого у програмі навчального матеріалу. Диференціація як теоретичного так і практичного навчального матеріалу в педагогічних програмних засобах має відповідати меті навчання. З метою дотримання цієї вимоги слід здійснювати поділ навчального матеріалу за рівнями складності, обсягу досліджуваного матеріалу і видам навчальної діяльності. Найбільша відповідність таким вимогам демонструють "інтелектуальні навчальні системи". Їх використання дозволяє здійснювати викладання на різних рівнях складності, а також розробляти запитання та завдання, відповідні індивідуальним особливостям сприйняття, пам'яті, уваги, темпераменту і мотивації студентів.

Вищевикладене дозволяє зробити припущення, що використання ІКТ сприяє суттєвому розширенню можливостей індивідуалізації і диференціації навчання.

Сформулюємо дидактичні принципи організації особистісно орієнтованого навчання з використанням ІКТ, спираючись на результати даного дослідження та враховуючи думки низки дослідників [8]:

- принцип самоцінності індивідуума;
- принцип визначення якого навчають як активного суб'єкта пізнання;
- принцип соціалізації студентів;
- принцип опори на суб'єктивний досвід студентів;
- принцип здійснення самостійної навчальної діяльності, що сприяє самонавчання та саморозвитку студентів;
- принцип обліку індивідуальних особливостей студентів;
- принцип розвитку комунікативних здібностей студентів.

Висновки. Проведений аналіз впливу використання ІКТ на фактори, які зумовлюють індивідуальні особливості студентів, дозволив зробити наступні висновки.

1. Навчання із застосуванням ІКТ сприяє прояву наступних особистісних функцій студентів: вибору уподобання, висловлювання своєї думки, визначення цінностей, прояви автономних життєвих планів.

2. Стимулювання процесу мислення, задоволення пізнавальних потреб студентів, управління процесами сприйняття і уваги сприяють підвищенню рівня успішності.

3. Підвищенню працездатності і досягненню готовності до оволодіння навчальним матеріалом сприяє організація пізнавального процесу, при якій враховуються особливості процесу мислення конкретного студентів.

4. Ініціація сталого пізнавального інтересу обумовлена урахуванням психофізіологічних особливостей та орієнтацією студентів на особливості мотивації.

5. Самостійність у пізнавальній діяльності досягається за рахунок надання кожному студенті можливостей самостійно здобувати знання, аналізувати різні процеси та явища, в тому числі і за допомогою ІКТ.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що реалізація особистісно орієнтованого навчання за рахунок використання інформаційно-комунікаційних технологій має бути заснована на обліку наступних індивідуальних психофізіологічних особливостей студентів і їх індивідуальних особистісних властивостей: темперамент і вольові якості; особливості мислення; особливості сприйняття, пам'яті, уваги; мотивації; самооцінки; рівнів домагань; домінуючого соціального статусу.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

1. Довженко О.В. *Современные методы и технологии обучения в техническом вузе: учеб. пособие* / О.В. Довженко, В.Л. Шатуновский. – М.: Высш.шк., 2011. – 359 с.
2. *Інформаційні технології в навчанні*. – К.: Видавнича група ВНУ, 2006. – 240 с.
3. Каленський А.А. *Застосування педагогічних інформаційних технологій у навчальному процесі вищої школи* / Андрій Анатолійович Каленський – К.: Аграрна освіта, 2011. – 280 с
4. Новиков А.М. *Методология учебной деятельности* / А.М. Новиков. – М.: Издательство "Эгвес", 2005. – 176 с.
5. Образцов П.И. *Психолого-педагогические аспекты разработки и применения в вузе информационных технологий обучения: учеб.-метод. пособие* / Пётр Ильич Образцов. – Орёл: ОГТУ, 2000. – 145 с.
6. *Педагогіка вищої школи: навчальний посібник* / А.І. Кузьмінський. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2011. – 486 с
7. Попов А.Э. *Информационные технологии в науке и образовании* / Попов А.Э. – М.: НОУ ИКТ, 2013 г. – 175 с.
8. Поясок Т.Б. *Система застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх економістів: [монографія]* / Т.Б. Поясок / за ред. С.О. Сисоевої // [МОН України.] АПН України. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих. – Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2009. – 348 с.
9. Роберт И.В. *Теория и методика информатизации образования (психолого-педагогический и технологический аспекты): монография* / И.В. Роберт. – 3-е изд. – М.: ИИО РАО, 2010. – 356 с.

Стаття надійшла до редакції 11.06.2015

УДК 371:373.21(410)

Ірина Гарник, аспірант кафедри педагогіки та методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ДОШКІЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Статтю присвячено дослідженню системи дошкільного виховання у Великій Британії. Розглядаються історичні зміни у дошкільній освіті в період з 1997 по 2005 роки. Виокремлено структуру дошкільної освіти Сполученого Королівства та типи дошкільних закладів.

Ключові слова: дошкільна освіта, дошкільний заклад, розвиток дошкільної освіти, навчання, виховання.

Табл. 2. Літ. 9.

Ірина Гарник, аспірант кафедри педагогіки та методики начального образования Дрогобычского государственного педагогического университета имени Ивана Франко

ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ОСНОВЫ ДОШКОЛЬНОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ

Статья посвящена исследованию системы дошкольного воспитания в Великобритании. Рассматриваются исторические изменения в дошкольном образовании в период с 1997 по 2005 годы. Выделены структура дошкольного образования Соединенного Королевства и типы дошкольных учреждений.

Ключевые слова: дошкольное образование, дошкольное учреждение, развитие дошкольного образования, обучение, воспитание.

Iryna Harnyk, Graduate Student Pedagogy and Methodology of Primary Education Department Drohobych State Pedagogical University by I. Franko

ORGANIZATIONAL FOUNDATIONS OF PRE-SCHOOL EDUCATION IN GREAT BRITAIN

The article is devoted to the study of preschool education in the UK. It examines the historical changes in pre-school education in the period from 1997 to 2005. The research illustrates the structure of preschool education in the United Kingdom and the types of preschool institutions.

Keywords: preschool education, preschool institution, the development of preschool education, education, up-bringing.

Актуальність проблеми. У багатьох країнах світу дошкільна освіта є первинною ланкою єдиної системи виховання і навчання. Нею опікуються місцеві органи влади, промислові та сільськогосподарські підприємства, релігійні та громадські організації, приватні особи. В більшості країн переважно функціонують стаціонарні та сезонні ясла, садки з різною тривалістю роботи, дошкільні відділення при початкових класах, материнські школи, майданчики. Виховна робота з дошкільниками, метою якої є гармонійний розвиток дітей,